

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 56/20
23.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, др Драгице Попеску и Светлане Павић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драган Згерђа, адвокат из Панчева, ул. Генерала Петра Арачића бр. 4, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Коста Крчадинац, адвокат из Панчева, ул. Жарка Зрењанина бр. 4, ради опозива поклона, одлучујући по жалби туженог против пресуде Основног суда у Панчеву П 554/19 од 18.09.2019. године, као и по жалби туженог на допунску пресуду истог суда од 15.11.2019. године, у седници већа одржаној дана 23.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ жалбе туженог као неосноване и **ПОТВРЂУЈУ** пресуда Основног суда у Панчеву П 554/2019 од 18.09.2019. године и допунска пресуда П 554/2019 од 15.11.2019. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом од 18.09.2019. године ставом један дозвољено је објективно преиначење тужбе тужиле учињено поднеском од 04.07.2019. године и на рочишту за главну расправу од 18.09.2019. године. Ставом два је усвојен тужбени захтев тужиле и опозван је поклон учињен изјавом о уступању наследног и уступљеног дела у оставинском поступку пред Основним судом у Панчеву О бр. 3999/10 од стране тужиле АА из ... туженом ББ из ... због грубе неблагодарности туженог према тужилци. Ставом три утврђено је да је тужилца АА из ... по основу наслеђа и ступања власника непокретности ближе наведених у ставу три изреке, а што је тужени дужан да призна и трпи да се тужилца као сувласник упише код РГЗ Службе за катастар непокретности Панчево, све у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде под претњом

принудног извршења. Ставом четири обавезан је тужени да тужиљи на име тржишне противвредности 2/3 непокретности уписане у лист непокретности ... КО ..., парцела ..., потес "...", њива 3. класе, површине 1 ха 22 ара 29 м², исплати износ од 720.451,15 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења до дана исплате, а све у року од 15 дана под теретом принудног извршења. Ставом пет је обавезан тужени да надокнади тужиљи трошкове парничног поступка у износу од 126.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате, а све у року од 15 дана од дана достављања преписе пресуде, под теретом принудног извршења.

Допунском пресудом од 25.11.2019. године је утврђено да је истом утврђено да је тужени ББ из ... дужан да призна и трпи да се тужиља АА упише код РГЗ Службе за катастар непокретности Панчево као сувласник на 2/6 идеалних делова вангрунтивног објекта породичне стамбене зграде изграђене на парцели топ бр... уписане у Лн бр. ... КО ..., која се у природи налази у ...у ул. ..., када се за то стекну законски услови.

Тужени је изјавио жалбу и против пресуде од 18.09.2019. године као и против допунске пресуде од 15.11.2019. године и то због свих законских разлога из члана 373 ЗПП.

Испитујући правилност побијане пресуде и решења у смислу члана 386, овај суд је нашао:

-жалбе нису основане.

У спроведеном поступку није било битних повреда одредаба парничног поступка у смислу члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности нити се жалбом указује на друге повреде поступка које би биле од утицаја.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да је иза смрти ВВ, супруга тужиље а оца туженог вођен оставински поступак О бр. 3999/10, да се у том поступку ГГ, ћерка тужиље а сестра туженог прихватила наслеђа и одрекла у корист мајке (тужиље), а тужиљи уступљен део као и свој наслеђени део којег се прихватила и уступила сину (туженом), који се прихватио свог наследног дела и уступљеног дела. Правноснажним оставинским решењем је за наследника свих непокретности а које су наведене и у изреци пресуде, оглашен је тужени а тужиљи је установљено право доживотног плодоуживања. Тужиља је водила парнични поступак ради поделе брачне тековине тужиље и њеног пок.супруга, који је покренут након спроведеног оставинског поступка, те је утврђено да је тужиља власник 1/2 идеалног дела на основу заједничког стицања са пок.супругом, парцеле ... и парцеле ..., те вангрунтивног објекта породичне стамбене зграде изграђене на парцели бр. ... која се у природи налази у ..., у ул. ..., те се на поменути парцелама земљишта по основу брачне тековине и уписала као сувласник са по 1/2 дела. Тужени је током овог парничног поступка отуђио парцелу бр. ... коју је иначе у оставинском поступку наследио, те је као власник исте у регистру непокретности уписано треће лице, те је тржишна вредност наведене парцеле у време пресуђења 1.080.676,73 динара. Односи међу парничним странакама су се погоршали након што се тужени оженио, супруга туженог и тужени су се шиканозно понашали

према тужиљи те је тужиља у заједници живота са туженим и његовом супругом била онемогућена у вршењу свакодневних активности, одржавању личне хигијене, обављању физиолошких потреба, није имала уредну и редовну исхрану, онемогућена је била у набавци лекова, ускраћене су јој биле основне могућности комуникације путем телефона, информисање путем телевизије а ограничена јој је слобода комуникације са комшијама, породицом, пријатељима, те јој је било забрањено и да се бави својим сопственим занимањем а то је кројачким занатом, при чему се супруга туженог обраћала тужиљи понижавајућим и увредљивим изјавама, а са чиме је све тужени био упознат а у неким од поменутих радњи је лично учествовао. Супруга туженог је правноснажно кривично осуђена кривичном пресудом Основног суда у Панчеву К бр. 956/13 од 01.07.2014. године, те је она оглашена кривом што је у временском периоду од друге половине 2010. године до маја 2012. године дрским понашањем угрожавала спокојство и душевно стање члана своје породице, на тај начин што је у стању када је могла да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, у кући..., у којој је живела заједно са оштећеном тужиљом која је свекрва, без разлога викала на њу, забранила јој да користи шпорет, купатило, искључивала телефони и телевизор из штекера, тако да нема контакт, закључала поштанско сандуче, услед чега је била принуђена да напусти кућу и од 28.05.2012. године борави у Сигурној кући, а била је свесна свог дела и хтела је његово извршење и била је свесна да је њено понашање забрањено, чиме је извршила кривично дело насиље у породици из члана 194 став 1 КЗ због чега јој је утврђена условна осуда казне затвора у трајању од четири месеца, која се неће извршити уколико у року од једне године од дана правноснажности не учини ново кривично дело. У истом поступку који је вођен, тужени је ослобођен оптужбе за кривично дело насиља у породици. Суд је утврдио да на понашање супруге тужени није реаговао, смејао се, игнорисао то, и није ни на који начин спречавао супругу у оваквом поступању према сопственој мајци, те се уопште није ангажовао у погледу елементарне бриге о тужиљи, довео до угрожавања основних људских права тужиље и то повреде достојанства и части тужиље као личности, да је била ограничена слобода кретања и комуникације тужиљи, закључавањем у веранду, забраном коришћења телефона, мобилног телефона, телевизије, па и повреде права на имовину, те да је на кући промењена брава без да је тужиљи дат кључ а што је све довело до напуштања породичног дома тужиље и одласка у Сигурну кућу, а сада живи у кући као подстанар а која се налази у непосредној близини туженикове куће и у лошем је стању.

На овако правилно утврђено чињенично стање суд је правилно применио материјално право и то одредбе члана 566 Спрско-грађанског законика Краљевине Србије из 1844. године са изменама и допунама из 1984. године, и члана 567 истог законика, те је нашао да је у смислу горе наведених законских прописа тужени својим поступањем учинио грубу неблагодарност према својој мајци, овде тужиљи као поклонодавцу која му је уступила све непокретности које је током живота стекла, те је нашао да је тужбени захтев тужиље усмерен на опозив предметног уговора о поклону учињеног уступањем туженом од стране тужиље свог наследног и уступљеног дела, у целости основан, те је исти опозвао а из чега је проистекла и основаност захтева тужиље да се на идеалним деловима непокретности, у погледу којих је предметни уговор о поклону опозван и утврди право својине тужиље.

Како је суд утврдио у току поступка да је тужени парцелу бр. ..., потес "...", њива

3. класе, површине 1 ха, 22 ара и 29 м2 која је уписана у лист непокретности ... КО ..., отуђио, а иста је била такође предмет уговора о поклону учињеног у оставинском поступку, па је утврђено да тржишна вредност исте износи 1.080.676,73 динара па како је тужила првобитно била власник исте са 2/3 пре него што је учинила поклон, суд је утврдио да је тужени дужан да јој исплати износ од 720.451,15 динара, како је захтевом и тражено.

Овај суд је ценио наводе жалбе тужене стране да првостепени суд није правилно утврдио и да је погрешно дошло до закључка да је тужени учинио велику неблагодарност према тужили, а имајући у виду да се исти није ни на који начин према њој насилнички понашао, није примењивао силу, вређање, те да тужила није предложила ни један доказ саслушањем било ког од комшија као и сведока који би могао да се изјасни на наведене околности, да евентуално потврди истинитост исказа тужиле у вези понашања туженог и његове супруге, да очигледно постоји нетрпељивост и поремећен однос између тужиле и супруге туженог а не између тужиле и туженика, те да је исти и зато ослобођен у кривичном поступку који је вођен, јер није могло да се утврди да је он било шта насилнички радио према тужили, па је нашао да су ови наводи жалбе неосновани.

Правна правила о опозиву поклона из Српског грађанског законика се примењују и на поклон учињен наследном изјавом о уступању наслеђа обзиром да је чланом 216 ЗОН-а прописано да се одрицање у корист одређеног наследника сматра изјавом о пријему наслеђа уз истовремено уступање наслеђеног дела, а да се по пријему уступљеног дела на односе између уступиоца и пријемника примењују правила о поклону.

Наиме, уговор о поклону није регулисан позитивним прописима, а због чега се на ове уговоре у складу са одредбом члана 4 Закона о неважности правних прописа донетих пре 06.04.1941. године и за време непријатељске окупације ("Службени лист ФНРЈ", бр. 84/46), примењују одредбе Српско-грађанског законика из 1844. године. Према Параграфу 567 Српско-грађанског законика под неблагодарношћу подразумева се увреда живота, тела, части, нарушавања слободе и имања. Да би се понашање поклонопримца могло сматрати грубом неблагодарношћу неопходно је да буде такве природе да се по опште прихваћеним стандардима средине у којој поклонодавац и поклонопримац живе, ради о неморалним поступцима, односно о таквим поступцима који угрожавају телесни и психички интегритет поклонодавца. У конкретном случају, током поступка из исказа тужиле и туженог као и сведока ГГ, суд је утврдио да су се након женидбе туженог односи између парничних странака погоршали, да су се некокретно и шиканозно понашали према тужили, да је она у заједници живота са туженим и његовом супругом онемогућена у вршењу свакодневних активности, одржавању хигијене, обављању физиолошких потреба, није могла да кува, да се уредно и редовно храни, била је онемогућена у набавци лекова, ускраћена јој је била могућност комуникације путем телефона, онемогућено јој је да гледа телевизију, и ограничена је слобода комуникације са комшијама, породицом и пријатељима, онемогућавали су да се бави сопственим занимањем – кројачким занатом, уз увредљиве изјаве и понашање супруге туженог према тужили. Такође су ограничавали кретање и комуникацију тужили закључавањем у веранду, забраном коришћења телефона,

мобилног телефона и телевизије, па и повреду права на имовину јер је на овој кући на којој тужила има право доживотног плодуживања промењена брава, а тужили није дат кључ, а што све произилази из детаљних и јасних навода тужиле и њене ћерке ГГ, да је сукоб у кући толико кулминирао да је иста отишла у Сигурну кућу. Тужени и његова супруга забранили су ћерки тужиле и њеном супругу и детету да посећују тужилу па је ћерка тужиле снабдевала неопходним лековима по комшијама, те да је једном приликом када је зет тужиле са својом ћерком од десет година дошао да посети тужилу, јер су чули од комшија да се осећа лоше, супруга туженог позвала полицију. Тужила је по савету лекара једно време провела код своје ћерке, међутим, по повратку кући односи су били непромењени, наставили су да се понашају према тужили на исти начин, те да је ситуација кулминирала када су тужилу закључали у просторију у којој су држали намирнице, због чега је тужила позвала полицију, која је о породичној ситуацији у кући странака известила Центар за социјални рад, са чије стране је и предложен смештај тужиле у Сигурну кућу. Тужила је спаковала нужне ствари и напустила кућу те је боравила у Сигурној кући укупно осам месеци. За то време док је тужила била и сигурној кући, тужени ни једном није посетио мајку, није са њом ступао у контакт, већ напротив, за то време је покренуо ванпарнични поступак за лишење мајке пословне способности, а на које рочишту се није појавио због чега је првостепени суд у том поступку донео одлуку којом је обуставио поступак у овој правној ствари. Након изласка из сигурне куће је тужила утврдила да је брава на кући промењена, није добила кључ, те је тужила изнајмила кућу у којој живи у веома лошим условима. Комплетно понашање туженог који је био присутан у кући у време када се његова супруга понашала према тужили тако да је у кривичном поступку и осуђена за насиље у породици, а да при том није реаговао, да није омогућио својој мајци нормалан живот достојан њене личности, да је потпуно занемарио бригу о тужили, напротив смејао се у ситуацији када се његова супруга насилнички понашала према мајци, ништа није предузимао да брине о њој је довело до одласка тужиле у Сигурну кућу.

Тужени је евидентно изразио грубу неблагодарност према својој мајци, овде тужили, као поклонодавцу, која му је уступила све непокретности које је током живота стекла. Неблагодарност не значи да мора постојати само активна радња која се састоји у примени силе и да лично угрожава телесни или психички интегритет поклонодавца. У конкретном случају он није лично угрозио телесни интегритет поклонодавца а због тога је и ослобођен у кривичном поступку, међутим, исти јесте угрозио психички интегритет своје мајке оваквим понашањем, непоштовањем, понижавањем, понашање које није достојно човека, јер је омогућио својој супрузи да се тако понаша према тужили а он ништа није предузео да активном радњом омогући нормалан живот своје мајке, и да спречи своју супругу у таквом понашању према тужили. Напротив, и он је предузимао одређене активне радње као што је покретање ванпарничног поступка за лишење пословне способности своје мајке, промена браве на кући на којој мајка има право плодуживања, исти је није ни посетио ни брину о мајци у време када је била у Сигурној кући, те својим понашањем показао потпуну небригу и недвосмислено је пристао на насиље које је вршено над тужилом од стране његове супруге, и онемогућавао и није пружио свакодневну помоћ као лицу у позним годинама живота, болесну, те на овај начин у битном допринео кршењу њених основних егзистенционалних потреба и угрожавању њеног достојанства, слободе кретања и комуникације те је и по налажењу овог суда дошло до грубог огрешења и занемаривања

основних моралних обавеза детета према родитељу.

Стога су неосновани наводи жалбе да није било доказа да је дошло до оваквог понашања, да тужиља није доказала своје тврдње јер из исказа саме тужиље као и њене ћерке су утврђене све околности а такође је јасно у току кривичног поступка утврђено, из исказа великог броја сведока у том поступку какво је било понашање снаје тужиље према њој и понашање и туженог које није имало елементе кривичне одговорности а због чега исти није кривично одговарао али је грубо прекршио све своје моралне обавезе. С друге стране првостепени суд је јасно анализирао исказе странака, навео у ком делу је прихватио а у ком није прихватио исказе, образложио због чега, такође је ценио и исказе сведока ДД и ЂЂ и исте оценио као ирелевантне јер немају непосредна сазнања, а такође је прихватио исказ сведока ЕЕ у делу у којем је изјавио да је један део куће требао да се преуреди у посебан део за становање како би се парничне странке договориле ко ће ту да живи, а у погледу осталих околности оценио као ирелевантне јер је имао само посредна сазнања.

Правилно је првостепени суд утврдио да у конкретном случају постоји разлог за опозив уговора о поклону, а уговор о поклону је учињен у оставинском поступку уступањем свог наследног дела, те је исти опозвао, из чега је проистекла и основаност захтева тужиље да се утврди њено сувласништво по основу законског реда наслеђивања на идеалним деловима непокретности и утврди право својине. Такође је правилно утврдио и обавезу туженог на исплату новчаног износа на име продате кат.парцеле бр. ..., потес "...", њива 3. класе, површине 1 ха, 22 ара и 29 м², уписан у лист непокретности ... КО ..., а у складу са њеним наследним уделом.

Из горе наведених разлога потврђена је одлука првостепеног суда у смислу члана 390 ЗПП-а.

Правилно је првостепени суд донео и допунску пресуду од 15.11.2019. године, а имајући у виду да о једном делу тужбеног захтева није одлучио у односу на став три изреке пресуде, па је првостепени суд по захтеву тужиље допунио ову своју пресуду тако што је утврдио да је тужени дужан да призна и трпи да се тужиља упише код РГЗ – Службе за катастар непокретности Панчево као сувласник са 2/6 идеалних делова вангрунтовног објекта породичне стамбене зграде изграђене на парцели топ ..., уписан у Лн ... КО ..., која се у природи налази у ..., у ул. ..., када се за то стекну законски услови.

Овај суд није ценио посебно наводе из жалбе на допунску пресуду имајући у виду да је истом наведено да је тужени у целости истакао исте разлоге и предлоге за жалбу у односу на допунску пресуду као што је изнео у односу на основну пресуду а коју је овај суд као другостепени већ оценио као неосноване.

Обзиром на горе изнето, донета је одлука као у изреци у погледу допунске пресуде у смислу одредби члана 390 ЗПП-а.

Правилна је одлука о трошковима парничног поступка јер је иста донета правилном применом одредаба члана 153 и 154 ЗПП а трошкови су правилно обрачунати применом АТ и ТТ, а све имајући у виду исход парничног поступка.

Одбијен је и захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка а имајући у виду да у смислу члана 165 ЗПП исти није успео у жалбеном поступку.

**Председник већа-судија
Зорица Ђаковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић